

VI / 1

GERNICKÝ

říjen 2005

ZVONEČEK

Eva Mastníková

OBSAH

Informace	2
Blahopřání	3
Hlas církve	4
Říjen v zahradě	5
Zpíváme	6
Příspěvky žáků	7, 8
Pro šikovné ručičky.....	9
Pohádka	10, 11
Léčivé rostliny	13, 14
Soutěžní úkoly ...	14, 15, 16

Vydává:
základní škola v Gerníku

Šéfredaktor, montáž:
Mgr. Martina Kopáčková

Spolupracovníci:
Josef Bouda, František
Bouda, pan farář Pálie
Veniamin, žáci gernické
školy, obyvatelé Gerníku

Uzávěrka: 5.10.2005
Náklad: 100 ks

Vážení a milí čtenáři,

Vítám vás v novém školním roce, s některými z vás se budu vídat denně, s některými budu v kontaktu asi jen prostřednictvím tohoto časopisu. Chtěla bych navázat na práci předešlých českých učitelů, proto Gernický zvoneček bude vycházet nadále v podobné formě, na níž jste zvyklí. Každý z učitelů vnesl do časopisu něco nového. Po paní učitelce Lídě Štástkové, která s tvorbou a vydáváním časopisu začala, přišel pan Jaroslav Svoboda především s kapitoly z historie Banátu, Janě Šindlerové se podařilo celý časopis sestavit v počítači... V tomto školním roce budou pravidelně vycházet „rady pro domácnost, zahradu a hospodářství“, společně se podělíme o své zkušenosti. Jsem v Gerníku zatím jen pár týdnů, teprve se rozkoukávám, ale velmi se těším na setkání s vámi – ať už osobní či na stránkách Gernického zvonečku.

Martina Kopáčková

INFORMACE

ZE ŠKOLY:

V letošním školním roce má naše škola nový učitelský sbor. V mateřské školce vyučuje **Marie Boudová**. Na prvním stupni vyučuje **Josef Bouda** a **František Bouda**. Na 2. stupni působí pan **Bacița Ion**, jeho hlavními předměty jsou fyzika, chemie, francouzština, biologie, pan **Istudor Gabriel Lucian** vyučující dějepis, zeměpis, občanskou výchovu a angličtinu, slečna **Marișescu Rebeca** tělesnou výchovu, francouzštinu, zdravotní výchovu a pan **Istudor Gheorghe** matematiku a fyziku. Dále **Chisăliță Olimpia Diana** biologii, pracovní výchovu a informatiku, slečna **Sporea Ionela** rumunštinu a latinu, paní **Rozálie Mašková** český jazyk, hudbu a kreslení a pan farář **Pălie Veniamin** náboženství. Někteří učitelé vyučují zároveň v Padina Matei, proto jsou hodiny rozděleny mezi větší počet učitelů. Lektorkou a asistentkou při výuce českého jazyka, literatury a hudby bude letos Mgr. **Martina Kopáčková**. Topičem zůstává pan **František Nedved** a jeho manželka **Karla Nedvedová** je uklízečkou.

Na začátku školního roku 12. 9. nastoupilo do 1. třídy 7 žáků. **Václav Nedved, Jan Jaroslav Pieček, Alois František Pieček, Josef Bouda, Václav Mašek, Karel Mašek, Štefan Mašek.**

Struktura školního roku:

I.pololetí: 12.9. – 23.12.2005,
prázdniny pro 1. stupeň a MŠ: **31.10. – 6.11.2005,**
prázdniny pro všechny žáky: **24.12.2005 – 8.1.2006.**
II.pololetí: 9.1. – 16.6.2006
Prázdniny pro všechny žáky: **15.4. – 23.4.2006,**
prázdniny pro 8. tř.: **10.6. – 16.6.2006**

Počty žáků v jednotlivých třídách: **MŠ: 16, 1.třída:7žáků, 2.tř.:6, 3.tř.:4:, 4. tř.:6:, 5.tř.:7:, 6.tř.:8:, 7.tř.:10, 8.tř.:4**
Spojeny jsou třídy 1. a 3., 2. a 4., 6. a 8.

Z OBCE:

Gernický pan farář pobýval v době od 15. 8. do 16. 9. v Německu, kde zastupoval místního faráře. Po jeho návratu se sešla kostelní rada, která se dohodla, že se na faře budou dokončovat stavební práce, které byly zahájeny na jaře. Čtyři Gerničané a několik lidí z ostatních českých vesnic odjelo v říjnu do ČR na týdenní praktické školení týkající se agroturistiky. 30. 9. byla schůze místní obecní rady, na které se projednal obecní rozpočet, daně na rok 2006 a další.

2. října se vdávala Anna Nedvedová z č. 120. Svatba byla ve Svaté Heleně. 23. 10. bude svatba v Gerniku, budou se brát Anna Rottová a Václav Kubiček.
16. 10. bylo posvícení.
29.-30. se setkají čeští učitelé v Băile Herculane. Pozvaná je i inspektorka, odpovídající za menšiny v okrese Caraș-Severin, a slečna Timárová z ministerstva školství.

ŘÍJEN

Všem starším spoluobčanům a dětem a učitelům školy, kteří slaví v tomto měsíci narozeniny či svátek, srdečně blahopřejeme.

**Vítáme nejmladšího Gerničana
Kristýnku Nedvedovou.**

1.	So	
2.	Ne	
3.	Po	Alois Glazer z čp.13 (64 let) <i>František</i>
4.	Út	Pan učitel Bacija Ion (43 let)
5.	St	
6.	Čt	Kateřiná Beránková z 2.tř. (8 let)
7.	Pá	Marie Boudová z 7.tř. (13 let)
8.	So	
9.	Ne	
10.	Po	
11.	Út	
12.	St	Anna Kapicová z 5.tř. (11 let)
13.	Čt	Anna Rothová z čp. 101 (68 let)
14.	Pá	<i>Tereza</i>
15.	So	
16.	Ne	
17.	Po	Karolina Kusková z čp. 18 (71 let)
18.	Út	
19.	St	Karolina Kubíčková z čp. 193 (63 let)
20.	Čt	
21.	Pá	
22.	So	
23.	Ne	
24.	Po	
25.	Út	
26.	St	
27.	Čt	Václav Mašek z čp. 196 (77 let) <i>Šimon</i>
28.	Pá	
29.	So	
30.	Ne	
31.	Po	

HLAS CÍRKVE

16. října je svátek sv. Havla.

V tento den, skrze modlitbu biskupa a zprostředkování sv. Havla, byl vysvěcen chrám v naší vesnici. 16. říjen se tedy stal svátkem našeho chrámu a naší komunity. Kdysi se v tento den celá vesnice oblékla do svátečních šatů. Při slavnostní mši přinášeli věřící díky a chválu Bohu skrze píseň a modlitbu. Večerní ples byl příležitostí k radosti a oslavám: hosté z ostatních obcí obdivovali krásu a život naší vesnice. Tento svátek je pro nás důležitý i dnes.

V současnosti se život naší vesnice změnil, stal se modernějším. Máme nové věci, ze kterých by se naši rodiče a prarodiče neradovali. Samozřejmě máme i věci, které jsme zdědili po našich předcích. I v naší skříni či skladu máme staré i nové věci, které jsou nám užitečné stejnou mírou. Ale srdce člověka nemůže být ani staré ani mladé. Srdce může být plné anebo prázdné.

Na svátek vysvěcení našeho chrámu si přejeme, aby naše srdce bylo naplněno Božím milosrdenstvím, abychom využili moudře a rozumně jak staré, tak nové věci k prospěchu obce. Přejeme si, aby naše srdce bylo naplněno radostí zdravého života. Na to se připravujeme a chtěli bychom toto oslavit.

Takto se připravuji na svátek vysvěcení:

- **rozmlouvám** s rodiči a přáteli
-
- **učím** se píseň, modlitbu
-
- **připravuji** si oblek i duši
-
- **pomáhám** při organizaci
-

Svátek Vysvěcení chrámu vede naše srdce a mysl ke křesťanskému životu v naší komunitě. Kristus Pán vede, posvěcuje a plní náš život. On řekl svým učedníkům kolem sebe: „Kde jsou dva nebo tři shromážděni ve jménu mém, tam se nacházím i já.“ *Mt. 18, 20.*

Dvě nebo tři osoby znamenají více lidí. Člověk nemůže žít samotný... Člověk potřebuje pomoc, potřebuje být pochopen a pochopit, člověk chce milovat a radovat se. Člověk potřebuje společnost. On žije spolu s ostatními lidmi.

Jméno Ježíšovo znamená, že Bůh pomáhá, Bůh zachraňuje skrze osobu svého syna, kterého poslal na svět, aby nás posvětil a směřoval ke spasení. Naše společnost shromážděná ve jménu Ježíšovu nese ve svém srdci a myslí své učení, dostává své posvěcení skrz Svátosti.

Uprostřed skupiny lidí stojí ten, který má sílu vést, posilovat, organizovat život společenství. Ježíš skrze své učení a své milosti směřuje, naplňuje život těch, kteří se shromažďují v jeho jménu.

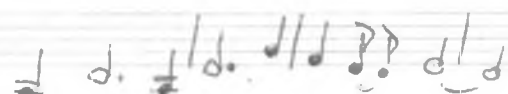
Svatý apoštol Pavel říkal, že vše, co děláme, máme dělat skrze Krista, s Kristem a v Kristu. Svátek Vysvěcení našeho chrámu je tedy znakem toho, že Ježíš žije mezi námi.

Ne rugám

Pane Ježíši Kriste, ty jsi hlava církve, ty jsi hlava našeho farního společenství. Dej nám, ať se máme rádi, ať se máme jeden pro druhého správně slovo, pomáhající skutek, odpuštění. Chraň slabé, osvěćuj pochybující, posiluj malomyslné, podrž kolísající, probuď dřímající, ved' hledající, rozehřej vlažné. Dej nám, ať jsme znamením tvé přítomnosti, tvé zahraňující lásky. Amen.

Cântám

Kde dva ne-bo tři jsou shro-máždě-ní ve jménu mém

tam jsem také já u-pros-třed nich.

Říjen v zahradě

V pranostikách, jimž se leckdo směje, se skrývá několik stovek let stará tradice a zkušenosti našich předků z pozorování přírody. Pranostiky slouží k předpovídání počasí a zároveň poskytují pomoc při zjišťování, jaké počasí je prospěšné dané práci v zahradě.

Sv.František zahání lidi do chýšek.
(4. října)

**Když v říjnu mrzne a sněží,
bude mírná zima.**

**Po sv.Tereze,
mráz po střechách leze.**
(15. října)

**Jaký den Havel ukazuje,
Taková zima se objevuje**
(16. října)

**Sv. Šimon a Juda
počasí o Vánocích ovládá.** (28. října)

Vliv Měsíce

Všimli jste si už, že kromě počasí a ročních období má na člověka i celou okolní přírodu vliv Měsíc? Že někdy i při příjemném počasí se bez zjevné příčiny necítíte dobře nebo že i když je počasí přímo jako stvořené pro rostlinky, které máte v zahrádkách či na poli, nějak se jim nedaří? Že děti či zvířata jsou někdy divočejší než jindy a vy nevíte proč?

*Čtyři měsíční fáze (novoluní, rostoucí měsíc, úplňk a ubývající měsíc), viditelné na obloze pouhým okem, ovlivňují naše city, náladu, rozpoložení, ale také zdraví. Ovlivňují také zdraví a růst rostlin. Proto někteří lidé zabývající se zemědělstvím, řídí své práce nejen podle počasí, ale i podle toho, v jaké fázi se právě nachází Měsíc. Kromě čtyř základních fází, v nichž se mění postavení Měsíce a jeho vliv vůči Zemi, rozlišujeme též postavení Měsíce podle znamení Zvěrokruhu. Existují **Lunární kalendáře** s doporučením, které polní práce je v daném postavení Měsíce vhodné vykonávat, příp. i doporučení týkající se zdraví a všelijakých činností, které souvisí s našim životem.*

Nemám teď k dispozici příslušnou literaturu. Ale pamatuji si, že při přibývajícím měsíci se nejlépe daří rostlinám, u kterých chceme docílit silných nadzemních částí. Při ubývajícím Měsíci se energie a síla rostlin stahuje dolů ke kořenům a mohutní části rostlin pod zemí. Z tohoto poznatku pak vychází i způsob a čas setí, pěstování a sklizně rostlin. Kdo se zabývá léčivými rostlinami, řídí sběr rostlin také i podle Měsíce. Při přibývajícím Měsíci sbíráme nadzemní části rostlin při ubývajícím zas vykopáváme kořeny, které v tu dobu mají nejvíce účinných látek. Záleží však i na postavení ostatních planet podle znamení zvěrokruhu. Kořeny jsou nejsilnější ve dnech Panny, Kozoroha a Byka. Květy ve Váhách, Vodnáři, Bližencích. Listy ve Štíru, Rybách, Raku. Plody ve Střelci, Beranu, Lvu.

Ukázku z lunárního kalendáře uvedeme příští měsíc.

ZPÍVÁME

JETELÍČKU NÁŠ

Kdo by neznal jetelíček – jetel luční. Na podzim rostliny vadnou, ale jetel zůstává zelený. Jetel nepoužíváme jen jako krmivo pro zvířata, je to také mnohostranně léčivá bylina – na kašel, průjmy, při revmatismu, oteklých lymfatických žlázách a při cukrovce, na bolavé oči... a můžeme ji jíst v salátech.

Je - te - líč - ku náš, pěk - nou vů - ni máš;
na tom našem po - lí všecko se to dro - lí, ty se ze - le - náš.

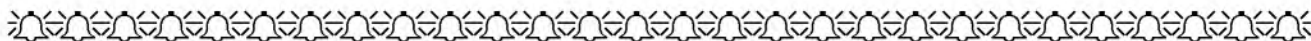
SPI JENÍČKU SPI – ukolébavka

Spi, dě - řát - ko, spi, zav - ři oč - ka svý, až se vzbu - díš
za chvi - lič - ku, dá ti ma - min - ka ka - šič - ku, spi, mi - láč - ku, spi.

2. Spi, děťátko, spi, zamkni očka svý,
dám ti buben a housličky,
nedám tě za svět celičký,
spi, děťátko, spi.

Na stejný nápěv:

Mám šáteček, mám, komu já ho dám?
Žádnému jinému, jen svému milému,
tomu já ho dám.

Jak jsem prožil(a) prázdniny.

Prázdniny jsme dostali 15.června 2005 a dvanáctého září už jsme šli do školy. Takže jsme měli letní prázdniny tři měsíce. Já jsem trávila letní prázdniny doma, na poli, byla jsem na výletě a také jsme měli na matematiku psát, takže jsem psala. Chodila jsem na pole kopat, hrabat, sbírat brambory, slívy atd. Byla jsem s farářem na výletu v „Baile Herculane“ na dva dni. Tam jsme byli na hoře, kde se to jmenovalo „Bílý kříž“, potom jsme byli u „Sedmi pramenů“, v nějaké jeskyni, koupat atd. A byla jsem také i v Berzásce na posvícení. Byl tady v Gerníku festival, tak jsem také byla a večer byl i bál. Tancovaly jsme hodně hory a hráli i muzikanti s jiných vesnic a měst. V neděli ráno v 10 hodin vystupovali nějaké děti s Prahy a představovali pohádku, takže jsem byla koukat. Festival se konal 27. a 28. srpna.

Marie Beranková 7 třída.

Jan
Bouda
5. tř

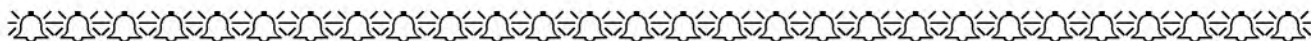

Johana
Beránková
5. tř.

Byl první prázdninový den a všechny děti byli rádi, že jsou prázdniny, i já.

No tak já jsem je prožila takhle: na začátku prázdnin, jsem chodila na pole, jsem bývala víc doma, až jednou nám říkala paní učitelka Jana, že ty který byly na olympiádě českého Jazyka, že pojedou na výlet po Rumunsku. A tam jsem byla i já. Bylo to moc krásné, protože jsme viděli mnoho velkých měst a všelijaký hrady, samozřejmě, že starý. Mně se to moc líbilo. Když jsme přijeli domů, tak už to nebylo moc super, protože my jsme vršili oves a to je všude plno prachu. Ale potom už zase byla zábava. A víte jaká? Nevíte. Tak já vám to napíšu: Na Gerníku byl festival. V sobotu ráno byla „paráda“ a pak vystupovali soubory a večer byl „bál“. Bylo to super. V neděli, byla zase paráda, pak soubory, který ještě nevystupovali, tak vystupovali v neděli. A večer byla zase zábava. Ten festival se mi moc líbil a nejvíc ty zábavy. Pak už za pár dní začala škola a prázdniny skončili. Už se sotva těším na další prázdniny, jestli někam pojedu, a také se těším až budu mít všechny knihy!

Marie Boudová 7 třída

Jak jsem prožil(a) prázdniny.

Já jsem prožila letní prázdniny dobře. Chodila jsem na pole, byla jsem i doma. Koukala na televizi, poslouchala muziku, pomáhala jsem mámě, tátovi, chodila jsem večer na štrachandy, připravovala jsem si, že budu psát temu na matematiku, nechtělo se mi, odložila jsem to na jindy. V neděli nebo o svátek jsem chodila do kostela, v poledne táč večer na štrachandu, v sobotu jsem byla na poli, s pole jsem utíkala domu na vyučování a večer na štrachandu.

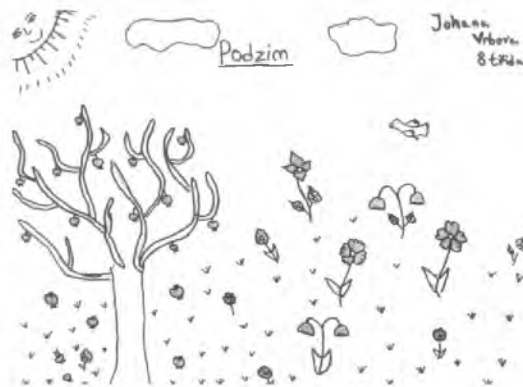
Nejvíce jsem se těšila na Festivál, myslela jsem, že budem i my tančit, ale jak jsem viděla, jenom mládež tancovali, měla jsem stek na bráchu a na segru, že oni tancovali na Festiválu a já ne, oni mě pořád zlobili, že oni tančí a já ne.

Najednou přišel Festivál v sobotu jsme šli koukat, bylo nám velké horko, tak jsme odešli. Nejvíce se mi líbilo, jak tancovali Gernický, Temešvár a Praha který to měly nejhezčí. Večer byl bál, bylo to pěkný, jenom že my jsme netancovaly, tak jsme si procházeli po centru. Líbilo se mi, jak hráli Kamenáci ale hráli nějak pomalu, lepší hraje naše kapela (Bohemia). V neděli ráno jsme šli do kostela a pak jsme šli koukat zas. Večer hráli naši muzikanti Gernický, bylo to lepší než v sobotu.

Když jsme dostali prázdniny, tak jsem říkala tři měsíce, to je dost, ony za chvíli prošli i ty tři měsíce.

Tak jsem prožila prázdniny.

Marie Mašková 7. tř.

Marie Boudova 7. tř.

Já jsem o letních prázdninách byla na výletu po Rumunsku. Dřív, než jsem tam jela, byla jsem velmi nedočkavá. Měla jsem pocit, že si to užiju. Ale nebylo to jak jsem si očekávala.

Skoro celý den jsme jezdili autobusem, večer jsme někde přespali, ráno zase jeli a pořád do kola. Navštívili jsme mnoho zajímavých míst. Nejvíce mě zaujalo když jsme přišli do Botanické zahrady. Výlet trval jen čtyři dni. Potom jsme jeli domu.

Za nějaký čas byl na Gerniku Festivál. Přijeli sem i jiné vesnice a města, importantní lidi z Ameriky, z Prahy, dávaly jsme se na představování... Bylo to opravdu krásné. Večer byl bál. My jsme tancovali a užívali si. Bylo tam hodně lidí, kteří se bavili také. V neděli ráno byla mše svatá a odpoledne bylo zase představování vesnic, mezi kterými i: Gerník, Svatá Helena, Eibenthál a další. Večer byl zase bál. Hrála gernická kapela, která se nám moc líbí, ale už to nebylo tak pěkné, jako v sobotu, protože mnoho lidí v neděli k večeru odjelo a zůstalo jich tu málo. Ale i tak jsme si to užili. Tancovali jsme mnoho horách, tango i normální muziky. Nudný to nebylo. Byla trochu zima, protože my jsme byli v šatech, ale jinak to bylo dobré.

Po festivalu měla už brzy přijít škola, takže jsem si musela připravovat do školy. Napsala jsem si úlohy a nakoupila to potřebné do školy. Potom přišla škola. Já si myslím, že prázdniny byly moc krásné a krátké.

Kateřina Piečková 7. tř

Dřívka do hudební výchovy

Co potřebujeme?

Dva vysušené klacíky průměru 2-3 cm, délky 15-20 cm.

Jak na to?

Uřízni dvě dřívka z jakéhokoliv dřeva - nejlépe akátového, bezového. Ale může být cokoli, co najdeš - každé dřevo bude vydávat trochu jiný zvuk. Dřívka oloupej od kůry a vybrus do hladka a je to hotovo. Dřívka můžeš s sebou nosit do školy na hodiny hudební výchovy.

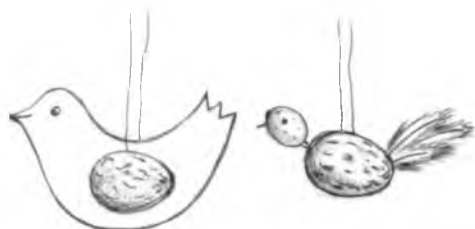
Ptáčci z oříšků

Co potřebujeme?

Skořápky vlašských ořechů, rozlousknuté na 2 poloviny, lepidlo, barvičky, ptačí pírká, barevný papír, lískové oříšky, drátek, provázek.

Postup:

Mezi dvě skořápky, které mohou být obarvené, vlepíme ptáčka vystřiženého z tvrdšího papíru a provázek na zavěšení. Nebo ptáčka vyrobíme tak, že mezi skořápky vlepíme pírká, hlavičku z papíru či hlavičku z lískového oříšku vsunutou na drátek a nit k pověšení.

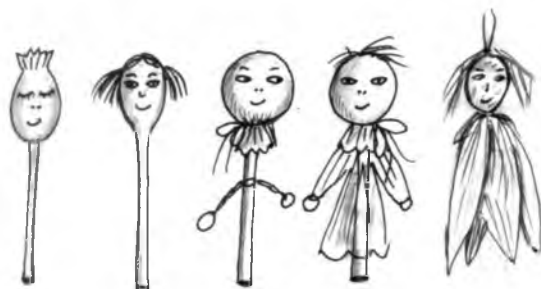
Makové panenky a loutky

Co potřebujeme?

Suché makovice i se stvolem, případně dřívka silná 1-2cm a dlouhá 10-30 cm nebo vařečky různých velikostí, slupky vlašských ořechů rozlousknuté na půl. Barvičky, zbytky vlny a látek, punčoch, provázků..., jehlu, nit, lepidlo, kukuřičné slupky a kukuřičné vlasy.

Jak na to?

Na makovici, ořech či vařečku namaluj obličej pohádkové bytosti, kterou chceš vytvořit. Pokud nemáš makovici ani vařečku, vezmi obyčejná klacík a přivaž na něj hlavičku vytvořenou ze zbytků vlny či látek zavázaných do punčochy. Potom naaranžuj a přivaž na loutku šatičky z látky či kukuřičného šustí. Nakonec přilep vlasy z vlny, z kukuřičných vlasů, koudele či vaty. Panenka z makovice bude vypadat hezky i bez vlásků. A můžeš začít hrát divadélko.

Z oříšků, kukuřičného šustí, klacíků, žaludů, bukvic, kaštanů... slámy, a jiných přírodních materiálů, zbytků provázků, hadříků... můžete vytvořit všelijaké hračky, ozdoby. Fantazii se meze nekladou. Kdo něco vyrobí a donese do školy, dostane malou odměnu!

Na tomto místě vás postupně seznámíme s ukázkami z knih, které si můžete vypůjčit ve škole, případně v obecní knihovně. Jako první v letošním školním roce jsme vybrali pohádku z knihy **Maminka země – pohádky o květinkách a broučcích** od Alenky Vrbové.

Maminka země

Napsala jsem pro vás pohádku o Květinkách. Květinky jsou živé, jako my, cítí radost i bolest, radují se ze svitu Slunéčka, z teplé vláhy Země a lásky dobrých lidí.

Hovoří spolu tichými hlásky, které naše ucho neslyší, ale Broučkové, Mušky, Myšky a všechna drobná zvířátka jim rozumějí. Pak prý je slyší i malé Dětičky, dokud jsou ještě v kolébce a mluvit ještě neumějí. Často se usmívají jejich tichým hovorům.

Rozumí jim však i citlivé srdce lidské, k tomu mluví takovou tajemnou řečí, jaké rozumí i Maminka, když je nad kolébkou svého Děťátka.

I k mému srdci vždycky mluvily a z jejich něžných hlásků podávám Vám tuto pohádku. Čas v ní nesmazal ani slovo. Napsala jsem ji pro Vás před léty jako jedna z Vás, četly ji Vaše babičky a maminky a budou ji číst znova dnes jejich děti svým dětem, Vám všem...

(Alenka Vrbová)

„Když na zimu všechny květinky z luk, lesů a polí již odešly, aby spaly přes ty dlouhé mrazy, nepohody a vánice v komůrkách maminky Země, zůstal jeden malý Zvoneček na stránce u luk, kde hejno dětí páslo kozy a nechtělo se mu odtud.

Ti kluci, kteří tu pásli, vyváděli takové holoty, že se to Zvonečkovi velice líbilo. Metali po stráni kozelce, přeskakovali širokou strouhu na louce, honili se a hráli si na loupežníky a Zvoneček se na celém tělíčku třásl radostí, jaká to byla podívaná.

Květinky toho dne v celých houfech odcházely spát, protože vítr studeně foukal a vyjasněná obloha říjnová věštila mráz, ale Zvoneček na to nedbal, tomu bylo ještě dost teplo za větrem ve stráni a hlavně ty rejdy kluků jej rozechřávaly, že ani zimu necítil. Teď se mu najednou celá podívaná pokazila. Jeden klučik odhodil ve hře čepici a pod tou čepicí pojednou se Zvoneček octl. Tma ho náhle obklíčila, zmizela louka, zmizeli kluci a jen křik zaléhal do jeho temnoty.

Tu se mu rázem změnilo jeho příjemné místo na té stránce nad lukami a Zvoneček velmi litoval, že raději nešel s ostatními květinkami do svého úkrytu.

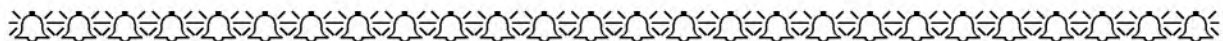
Když se v té čepici trochu porozhlédl, uviděl, že sem jde trochu světla, že na štěstí v té čepici je okénko, kterým se mohl podívat po krajině.

Taková okénka mívají kluci v čepicích, jsou to díry, které tak vzniknou, jako díry v kabátě a v kalhotách a o ty není nikdy zle.

To byla teď spása Zvonečkova, mohl se podívat dál a sedět v teple.

Ještě nějakou chvíli si hoši hráli a pak vidí Zvoneček, jak hoši ženou kozy pomalu ke vsi a kluk, který tu nechal čepici, ani na ni nevzpomněl.

Zatím se setmělo, přišla chladná noc. Kdyby byl Zvoneček pohlédl ze svého okénka, byl by viděl, jak tráva a všechno kolem se pokrývá bílým, studeným práškem, jak potůček na louce na povrchu ztuhl v tvrdý led...

Pod čepicí bylo teplo, tem se nedostal chlad noci a mráz se malou dírkou dovnitř neprotlačil.

Když se rozednilo, viděl Zvoneček, že je už nejvyšší čas odejít také do úkrytu za ostatními květinkami. Ztáhl svůj modrý kvítek a jen čekal, až si ten kluk zase přijde pro čepici.

A dočkal se.

Slunce už zase na obloze zářilo, led na potoce zas roztál a jíní na trávě všude zmitelo.

Od vesnice cupalo po luční cestě několik malých hošíků z první třídy. Šli ze školy a tvářičky jim zářily, těšili se, že už brzy přijde sníh a led.

Pojednou ten jeden zvolal: „Tamhle je zajíc!“

Všichni se rozběhli ke stráni, kde se černal nějaký předmět. Ten se ale nehýbal a když k němu přiběhli, byla to čepice.

Hned poznali, že je to Vojtova čepice. Oprášili ji o koleno a vzali mu ji domů. Tak byl Zvoneček osvobozen.

Teď hezky rychle pospíchal do vaší komůrky, tedy se stulil k ostatním květinkám a spí tu s vámi až dodnes, že Zvonečku!“

Zvoneček se celý začervenál, jak se styděl a všecky květinky jej škádlily, jak se mu líbilo pod tou čepicí a proč jim už sám nepověděl o své příhodě.

„Však mu ta čepice zachránila život. Nebýt jí, byl by jej mráz do rána spálil a už by se k nám nevrátil,“ pravila maminka.

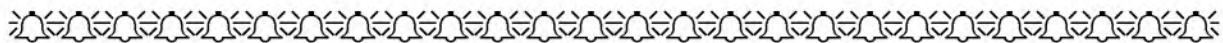
„Všechny květinky spí s námi v zemi, maminko?“ ptala se pomněnka.

„Všechny květinky tu spí, Zima žádnou na zemi netrpí. Která se opozdí, spálí její lístečky a nikdy už ji Slunéčko neprobudí.

Zima sama vládne nahoře, všecko pokryje ledem a v sněhu všecko se zatopí. Mráz kreslí na oknech lidských obydlí květy, ale ty jsou studené, bez vůně a barev, které mizí pod paprsky zimního Slunce, poněvadž Slunce nenávidí takové mrtvé, ledové květy.

Slunéčko miluje jen vás, vám dává krásu a jas, vás živí svými paprsky a já jsem vaše matka, lidé mne jmenují Země.“

RECEPTÁŘ - léčivé rostliny v Gerniku

(podle herbáře léčivých rostlin J.A.Zentricha-jednoho z nejznámějších českých bylinkářů a J.Janči-evropsky proslulého terapeuta alternativní medicíny. Recepty uvedené kurzivou jsou z jiných zdrojů příp. z vlastní zkušenosti. V Gerniku jsem našla zatím kolem 40 léčivých bylin, stromů, keřů... Postupně se seznámíme z některými z nich. Teď na podzim můžeme sbírat například následující:)

Chedbí (Bez chedbí)

Sbíráme plody na podzim, příp. oddenky v říjnu nebo na jaře. Kořen je vysoce účinný při léčbě zánětlivých stavů v močových cestách, močových kamencích, poruchách činnosti ledvin. Plně zralé plody pomeleme, a tak získáme šťávu, kterou povaříme. Na 1 litr šťávy přidáme 1 dc alkoholu, 50 g cukru a 1 lžičku kyseliny citronové. Uzavřeme a čtvrt hodiny sterilizujeme. Šťávu užíváme při astmatických potížích a dně. Můžeme vařit i povidla. Celá rostlina je potenciálně jedovatá. I šťávu či povidla užíváme jen v malém množství. Děti by neměly sníst více jak 1-2 lžičky denně.

Šípek (Růže šípková)

Plody šípku obsahují hlavně vitamín C, jehož množství však dost kolísá. Šípkový čaj je posilující, močopudný, podáváme při zánětech v močových cestách.

Hruška (Hrušeň obecná)

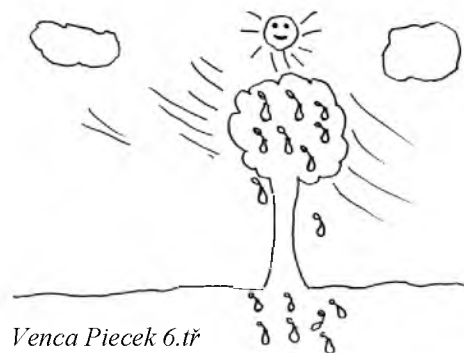
Kdo by neznal hrušková povidla! Nejzdravější jsou však hrušky čerstvé, případně sušené. Sušit můžeme v otevřené troubě či na rámu zavěšeném nad pecí. Hrušková šťáva obsahuje mimo jiné vitamín C, zpevňuje stěny cév, působí močopudně a žlučopudně a příznivě ovlivňuje žaludeční potíže. Pro vysoký obsah draslíku podáváme šťávu jako pomocný prostředek při poruchách srdeční činnosti. Odvar z čerstvých či sušených hrušek podáváme při všech chorobách spojených s vyššími teplotami a zimnicí. Listy sbírané na jaře užíváme do směsí, aplikovaných při zánětech močových cest a při tvorbě močových a ledvinových kaménků. Působí desinfekčně.

„Chebdinková povidla“

Recept jsem získala od jedné babičky z Gerniku: *Když budem vařit jen malé množství povidel, oddrolí se zrníčka. Při větším množství se odlámou lupínka, aby to nebylo hořké a pak se dobře napaří a dají do presu, precedí se přes řešátko a dají se vařit. Sbírá se pěna – ta je hořká! A pak už se vaří dobu (podle množství) než zhoustnou. Můžeme přidat cukr.*

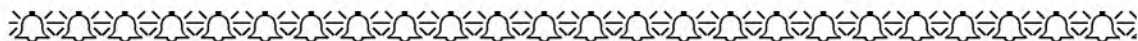
Šípkové víno.

Šípky k přípravě víny nemusíme zbavovat stopek a okvěti. 1 kg šípků nasypeme do velké láhve a zalijeme horkým roztokem připraveným z 2,5 l vody a 0,75 kg cukru. Láhve ovážeme pergamenovým papírem, v němž propícháme několik dírek, a necháme kvasit. Při kvašení šípky postupně klesají ke dnu. Když jsou všechny u dna, víno hadičkou stočíme do lahvi, zazátkujeme a uložíme v chladu. Podobně můžeme dělat vína např. z trnek, jeřabin.

Venca Piecek 6.tř

**Foukej foukej větříčku,
Shoď mi jednu
hruštičku.
Shoď mi jednu nebo dvě,
Budou sladké obě dvě.**

Bezinky (Bez černý)

Sbíráme květy a listy na jaře. Plody na podzim, mladou kůru na zevní použití po celý rok. Č. bez má široké uplatnění - působí potopudně a močopudně, při nachlazení, nemocech cév - hl. květ, dále léčení ekzémů, zvýšení tvorby mateřského mléka. Plody působí jako analgetikum při neuralgiích, bolestech trojklaného nervu, páteře a kloubů, působí protizánětlivě, mírně projímavě a mírně snižují krevní tlak. Listy se používají na zábaly kloubů při revmatických bolestech, „vytahují vodu z kolena“. Čaj z listů čistí krev a pokožku, užívá se proti tělesnému pachu, uvádí se i protinádorový účinek. Čaj z kůry nepijeme - vyvolává dávení. Stejně tak pozor na nepovařené plody bezinky!

Bezinkový sirup

Bezinky spaříme vařící vodou v poměru 1/1 příp. stačí i 1/2. Po vychladnutí vymačkáme přes plátno a vaříme s cukrem nejméně 15 minut. Na litr šťávy nejméně kilo cukru.

Víno: *Začneme stejně jako při výrobě sirupu. Přecedíme a na 2 litry šťávy stačí kilo cukru. Chvilku povaříme, přidáme 20 g kvasnic a necháme kvasit bez ovázání 1 den. Pak kvasnou nádobu ovážeme plátnem a necháme další den ustát. Potom víno přecedíme do sklenice (např. od okurek), přidáme skořici a hřebíček a uzavřenou sklenici necháme v chladnu. Asi po dvou měsících můžeme konzumovat.*

Pet'our (Pet'our maloúborný)

Je jedním z nejhorších plevelů, který ničí práci zahrádkářů. Líbí se mu hlavně v bramborách, ale najdete ho téměř všude. Američtí Indiáni jej však pokládají bezmála za všelék. Při žvýkání zpevňuje dásně napadené paradentózou. Působí hojivě, desinfekčně, zvyšuje tvorbu mateřského mléka, snižuje horečku a krevní tlak, čistí krev, zevně působí na uklidnění ekzémů a různých kožních vyrážek. Můžeme jej použít ke koupelím rukou a nohou při bolestech končetin nejrůznějšího původu, ale i při srdeční slabosti.

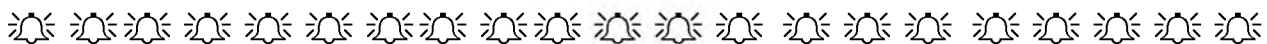

Ostružina (Ostružiník křovitý)

Sbíráme plody na podzim a listy hlavně na jaře. Čaj z listů působí močopudně, staví krvácení, užívá se i proti průjmům a proti kašli. Zevně na kožní záněty.

Ostružinová marmeláda.

Ovoce vaříme s cukrem v poměru 1/1. Můžeme zahustit pektogelem (gelfix). Použijeme-li méně cukru, marmeládu sterilizujeme aspoň 15 minut. Podobně můžeme zavařit jakékoliv ovoce.

SOUTĚŽNÍ ÚKOLY

D: pro žáky 1. a 2. tř.

B: pro žáky 5. a 6. tř.

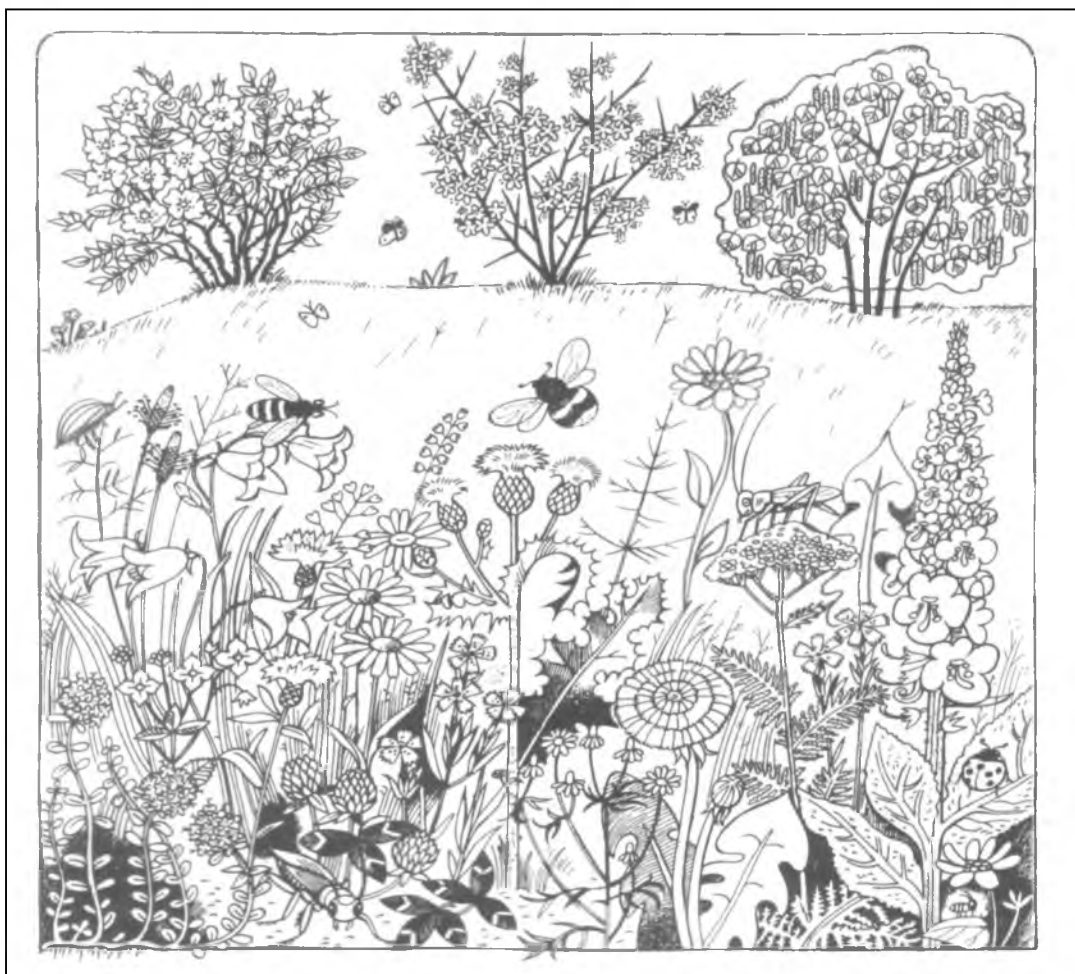
C: pro žáky 3. a 4. tř.

A: pro žáky 7. a 8. tř.

Nerozumíte-li soutěžním úkolům či některým slovům, nebojte se zeptat kohokoliv z učitelů češtiny.

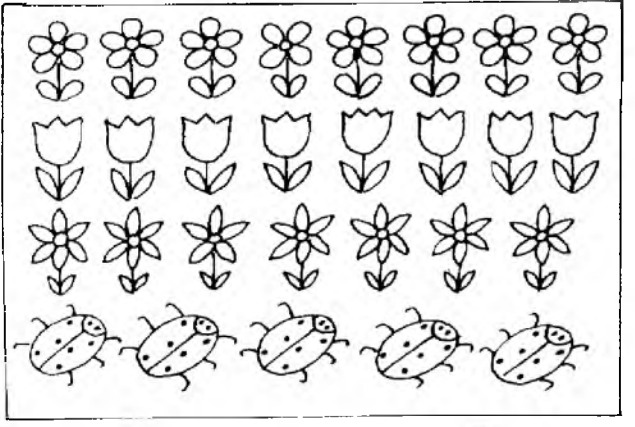
Jméno, třída:

- D** *Najdi pět rozdílů mezi následujícím obrázkem louky a obrázkem na zadní straně obálky časopisu. Jeden z obrázků pak vybarvi.*

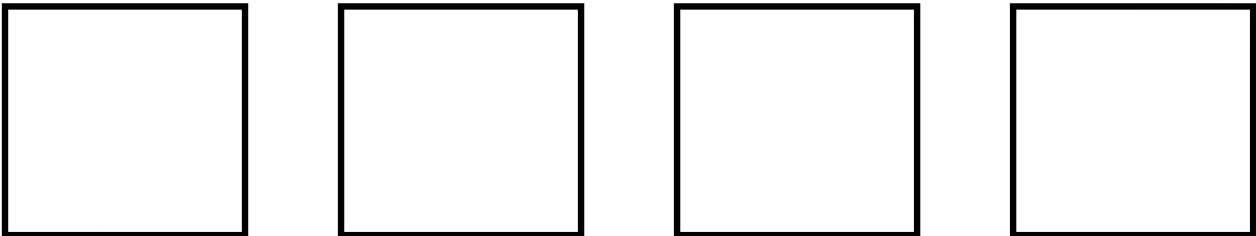
Najdi květinku, o níž je pohádka, uvedená v tomto časopise. Namaluj ji do rámečku a vybarvi.

Mariánka nakreslila tři řady květiněk a řadu broučků. Vyber a zakroužkuj v každé řadě 1 květinu, která mezi ostatní nepatří. Broučkům (sluněčkům sedmítečným) dokresli tečky tak, aby to bylo správně.

C ☀ Do rámečků nakresli květinu a broučka tak, aby se podobaly těm, které jsi zakroužkoval(a). Nezapomeň je i vybarvit.

☀ Otazníky nahraď čísly.

1	2
10	
4	3

5	6
24	
8	?

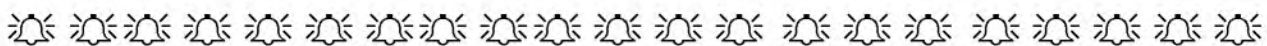
9	10
42	
?	11

13	14
	?
16	15

B ☀ Amálka našla na louce 8 berušek – sluněček sedmítečných. Spočítej, kolik mají všechny berušky dohromady teček a kolik mají celkem nožiček. Obě čísla sečti, vynásob číslem 3 a vyděl číslem 2.

Zapiš výsledek i postup počítání.

☀ Najdi, co mají společné písničky uvedené v tomto časopise. Podívej se a porovnej jejich notové zápisy.

A *Napiš botanické názvy čtyř léčivých rostlin, které rostou v okolí Gerníka. Uveď, kde je v Gerníku či v okolí můžeme najít.*

1.	_____
2.	_____
3.	_____
4.	_____

 Napiš recept na šípková povidla.

--

Marie Tichá

*Na vysokém stonku
osm modrých zvonků,
jeden nejvýše, malý, malilinký,
jako z konvalinky.
Čmelák pozval synka, na zvonky
ať cinká:
cinky, cililink,
na ten malilinký cilink,
cililinky.*

(Fr. Branislav)